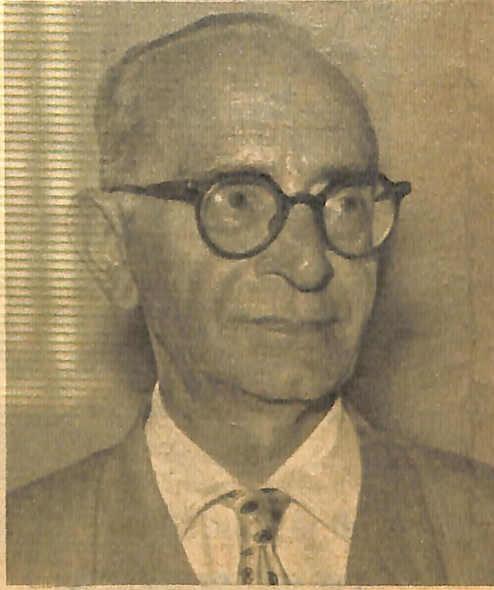

Ses Türk Müziği

Hazırlayan:

HİLMİRİT

Yarım
asra
yakın
Türk
musikisine
hizmet
eden
değerli
sanatkâr

Neyzen HAYRI TÜMER

SK İBAR, nazik, hürmete lâyık bir insan: Neyzen Hayri Tümer.

Yarım asra yakın bir zaman musikimize hizmet eden kıymetli sanatkâr, dinî musikimizdeki eserlerin karakterlerine uygun olarak, mistik bir hava içinde neyini üfler. Mugalâtaya, mânâsız varyasyonlara kaçmayan bir tavrı vardır. Lâdini musikimizin kâr, beste, semailerini de o havaya bürünerek üfler. Velhasıl değerli neyzen, sazı ile her şekli icra etmektedir.

Hiç şüphesiz şahsının ve sanatının yüksek vasfı ile Hayri Tümer musikimizin pek kıymetli bir elemanıdır. Değerli sanatkârın hayat hikâyesini kendi ağzından dinleyelim:

«1902 senesinde İstanbul'da Hüseyin Paşa Mahallesi'nde doğmuşum. Kırtasiyecisi Abdülkadir Bey merhumun, Mekteb-i Saadet isimli rüştiye mektebinde musiki hocamız muallim Kâzım Beyden ilk nota bilgimi öğrendim. Kendisinden ayrıca da klâsik birçok eserler meşk ettim. İlk geçtiğim eserler sultanîyegâh fasidir. Kendisi istidadına karşı, ayrı bir âlâka göstermiştir. Akrabamdan İstanbul Şehremaneti yazı işleri müdürlüğünde memur olan merhum Ahmet Münir Güven Beyin meşgul olduğu ney, bu saza karşı büyük bir âlâka duymama se-

bep oldu. 12 yaşında esaslı olarak ney'e çalışmaya başladım. Zamanın vermiş olduğu imkânlar dahilinde gerek musiki ve gerekse ney hakkında bilgimi genişletmeye çalıştım. Merhum Ahmet Münir Beyin vermiş olduğu neyden bir gün içinde ses çıkarttım ve nota bilgime istinaden de birçok eserleri icra etmeye başladım. 18 yaşında iken Galata Mevlevihanesi neyzenbaşısı merhum Hattat Emin Yazıcı'nın kendisinden öğrendiğim Harparsum notası ile dinî eserleri meşk etmeye başladım. Diğer taraftan da, muhafazakâr olmıyan Yanıkapı Mevlevihanesi neyzenlerinden merhum Halit Dede'den, kıymetli arkadaşlarım Burhanettin Ökte, Gavsî Baykara ve diğer ney meraklıları ile birlikte ayrıca meşke devam ettim. Ney çalışmalarını yanında Şehzadebaşındaki Halk ve İktisat Kurumları ile mütâakiben merhum İsmail Hakkî Bey'in meşkhanesinde senelerce fasit meşk ettim. Bu arada her hafta bir arkadaşın evinde musiki toplantıları yapıyorduk. Nerede iyi bir fasit heyeti olduğunu işitem gldip hemen dinlerdim. Neyde tekâmülümü Neyzen Tavfik'in o zamanlar tam bir salâhiyetle üflenmiş olduğu neyinden elde ettiğim duyuruya medyunum. 23 yaşına kadar bu minval üzerine çalıştım. 1923 senesinde Ankara'da teşekkül eden Anadolu Musiki Kulu-

bü'ne hoca olarak gittim. Ankara Radyosunun ilk kuruluşundan bugüne kadar her çeşit yayına iştirak ettim. Musiki çalışmaları haricinde Başvekâlet Hususi Kalem Şefliği vazifesini ifa ediyordum. O tarihlerde Selim Sarper Bey, Basın-Yayın Umum Müdürlüğünü teşkile vazifelerdirildiği zaman ben de radyo idaresi

bürosu şefliğine ve bilâhara da radyo idaresi raportörlüğüne naklen tâyin edildim. Radyonun uzun seneler muhtelif komisyonlarında vazife gördüm, fikrî ve bedenî olarak radyonun gelişmesine arkadaşlarımla birlikte nâçizane çalıştım. Halen de mahdud denecek kadar az neşriyatlara iştirak ettirilmekteyim.»

BİR TÜRKÜ

*Bir okkacık balım mı var
Bir dönümlük bağım mı var
Bir derdime bin derd katar
Nem alacak felek benim*

*Bir giyimlik şal mı verdi
Bir tutacak dal mı verdi
Tükenmeyen mal mı verdi
Nem alacak felek benim*

*Ne değirmen ne taşım var
Ne devletli bir başım var
Ne de bir tek kardeşim var
Nem alacak felek benim*

Sözlerini Pir Sultan Abdal'ın yazdığı ve Cemil Demir Sipahi tarafından bes-telenen bu güzel türküyü okuyucularımızın isteği üzerine yayınıyoruz...

*Dedi boyun ey hüküme
Belâ verdi küme küme
Ferman okudu köküne
Nem alacak felek benim*

*Yandı yandı kar mı verdi
Ekşi tatlı nar mı verdi
Sarı saçlı yar mı verdi
Nem alacak felek benim*

*Senedim yok kalmak için
Dünyadan zevk almak için
Bir can verdi almak için
Nem alacak felek benim*

KIYMETLİ SANATKAR — Türk musikisine yıllarca hizmet etmiş olan değerli neyzen Hayri Tümer, musikinin dışında, Başvekâlet Hususi Kalem Şefliği vazifesini ifa ediyor. Fotoğrafta, kıymetli neyzani bir radyo programı sırasında görüyoruz.